

ORJUNA

NACIONALISTIČNI ORGAN.

NAROČNINA: za Jugoslavijo: za tri mesece 12.— Din.; za celo leto 48.— Din.; za inozemstvo je dodati poštnino. Oglasi po ceniku. — Posamezna številka stane 1 Din.

LASTNIK: OBLASTNI ODBOR OR. JU. NA. V LJUBLJANI.
IZHAJA VSAKO NEDELJO!

REDAKCIJA IN ADMINISTRACIJA: Karlovska cesta 24/I. Rokopisi se ne vračajo. — Anonimni dopisi se ne sprejemajo. POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI!

LJUBO D. JURKOVIČ:

Pred velikim dogadjajima.

Ceo se svet nalazi pred velikim dogadjajima. Celo čovečanstvo živi u nekom nervoznom čekanju. Nitko nezna što će se zapravo dogoditi, ali svi vrlo dobro osećaju da se nalazimo pred nečim još neodređenim i nejasnim.

Zapadni narodi žive u nekoj bojazni i konsternaciji.

Slaveni dolaze na pozornicu Evrope divovskim koracima; njihova je pojava kolosalna i ceo svet vrlo dobro oseća da u mišicama Slavena leži jedna snaga toliko jaka da jednim zamahom može da napravi red u svetu, i da svet uputi drugim pravcem.

Slaveni imaju da izvrše jedan zadatak u svetu; jedan velik zadatak od golemog značaja za celo čovečanstvo. Slaveni nisu toga baš svesni, ali svet oseća da oni vrše u svetu svoj zadatak jednom neobičnom erudicijom, jednom golemom snagom.

Ta golema snaga, koja leži još zaspala u našoj nutrini, počinje i se budi. To počinjemo da osećamo i sami mi, ali mnogo bolje osećaju oni koji se našem dolasku ne v.

Mi treba da budemo svesni svoje snage i da nastojimo da tu svoju snagu potrebimo onako kako treba i kako će to da bude na dobro ne samo nas, nego i na dobro celog ljudskog roda, pa i onih koji nas mrze i koji nas ne vole.

Zapadni narodi Evrope, koji vrlo dobro osećaju da im svakog dana sve to više pada iz ruku sila i moć, boje se nas Slavena. Na nam na svakom koraku prave zapreke i koče nam put unapred.

Oni nastoje, i, na žalost, trenutačno uspevaju, da snagu Slavena upotrebe u svrhe i ciljeve koji su suprotni interesima Slavena i celog čovečanstva, koje boluje od njihovih poroka i zala.

Ja nekako instinktivno osećam da je velika i krvava ruska revolucija delo kapitalističke Amerike i Evrope. Kapitalizam je upotrebio idealnu dušu Slavena da u prvom redu oslabi snagu Slavena i da im tako zapreči put u svet.

Ali doći će dan, kada će Rusi tu krvavu igru svojih neprijatelja vrlo dobro razumeti i kada će se osloboditi opasnih eksperimenata na živom telu svojega naroda.

Ovakovi krvavi eksperimenti u istinu mogu, za sada, da troše energiju Slavena, ali ti eksperimenti mogu konačno da budu fatalni za one koji su ih proizročili.

JADRANEC:

„Orjuni“ iz Primorja.

Pred seboj imam prvo število »Orjune« in jo čitam z velikim zadoščenjem.

Po štirih letih narodnega ujedinenja, ki se hoče čim dalje tem izraziteje izpovedovati v narodno razkrajanje, prvi vesel pojav!

Iz najčistejše, najvdanejše ljubezni do naroda, iz svete, neomane vere v njegovo bodočnost in iz krepke, nezlomljive volje, povzdigniti ga na tisto odlično mesto v zboru narodov, ki mu gre po njegovih odličnih, a še tako skromno uporabljenih sposobnostih in močeh, je izšlo gibanje omladine, ki se zbira okoli »Orjune«. Visok je njen cilj, prostrani, dalekosežni so njeni načrti in njen program je kakor apostolska poslanica, ki govori o odrešenju.

Da, odgoje je treba našemu uedinjenemu narodu, take odgoje, da se bosta vsak posameznik in celota krepko zavedala svojega jugoslovanstva, posamezniku in masi je treba vdihniti, vcepiti zavest, da je ta jugoslovanski narod jugoslovanska država, da je ta jugoslovanska država jugoslovanski narod, vdihniti, vcepiti jima je treba jugoslovanskega državnega duha, jugoslovansko državno zavest! Proč s korupcijo, proč z vsemi, kar bi metalo tudi le senco manjvrednosti na jugoslovanski narod-državo in na dan vse njegove še nevzdrumljene sile, da bo, čim prej utrjen sam v sebi, mogel tudi na zunaj zaigrati tisto odločilno ulogo, ki mu jo je usoda dodelila na njegovem tako važnem položaju vratarja od zapada na iztok. Tako in edino le tako odgojen bo mogel jugoslovanski narod svojim še zaslužnim bratom

Mi se Jugoslaveni nalazimo na vrlo nezgodnom geografskom položaju: na položaju koji deli zapad od istoka, sever od juga. Taj je položaj bio glavna zapreka našem ekonomskom i kulturnom razvoju i napredku.

U trenutku kad se je naš narod počeo da kultivše, niemu je bilo suđeno da vodi tešku i krvavu nejednaku borbu sa divljim Azijatima. Divlja snaga tih divljih naroda razbila se je o pleća našeg živog naroda.

Na našim plećima širila se je i bogata Evropa, a u znak zahvalnosti dala nam je ironičan naziv »Antemurale Christianitatis« i robiju jednoj Monarhiji pokvarene i degenerisane familije Habsburg.

I tako je naš narod imao da vojuje neprestani boi na dve fronte: s jedne strane imali smo divlje korde fanatizovanih Azijata, a s druge strane kulturne Evropejce.

Jedni i drugi želeli su nam smrt.

Upravo zbog toga taj nejednaki boi sve do kraja, i nij smo pobedili. Mi se danas nalazimo na razvalinama trule Austrije i divlje Turske.

Slaveni se sada nalaze, u glavnom, oslobođeni. Oni treba da se sada emancipuju, da se oslobode svih evropskih laži i predrasuda, da sakupe sve svoje snage, da rade oko svoga ekonomskog i kulturnog oslobođenja i unapređenja.

Za taj posao treba da se organizuju svi slaven-ski narodi. Na taj će način Slaveni da dočekaju, onako kako treba, dogadjaje pred kojim se nalazi celo čovečanstvo. Predrasudu o neslozi Slavena treba da bacimo jednom za uvek. To je uvreda koju nam je Evropa dala.

U tu svrhu treba da i mi Jugoslaveni organizujemo sve svoje sile i sve svoje vrednosti. Mi treba da postavimo čvrste i jake temelje svojoj narodnoj Državi.

Treba da radimo na svu paru.

Na tai rad treba da nas uputi i spremi Orjuna, i ona će to da učini: ona u tom smislu deluje svestrano i ustrajno diljem cele naše Otadžbine.

Opetujem: ako budemo jaki i organizovani, onda nas dogadjaji, koji će moguće sutra da dođu, neće preteći, nego će nas naći spremne i jake.

Budućnost je naša!

A danes?!

Tam na oni strani nič drugoga kot vse meje dostojnosti presegajoči, čast in ugled naroda-države v blato gazeči strankarski boji, naravnost stud vzbujajoč lov za oblastjo in celo osebnim dobičkom, pri čemer se prav nič ne pomišlja, da zunanji svet spremlja vse te žalostne vsakdanje pojave z očitnim zadovoljstvom in neprikrito škodoželjnostjo, korupcija, ki sega prav do temeljev države, in potem še celo duh upornosti, prevratnosti, razkrajevalnosti v celih velikih strankah, ki so si takorekoč postavile za svoj življenski cilj, da s svojim razkrajevalnim delom podirajo, uničujejo, kar so dobri, svojemu narodu-državi zvesto vdani žulji zgradili s svojo srčno krvjo in naporom vseh svojih sil!

Vprašam vas, ali morete vaši zaslužni bratje od države, ki se zvija v takšnih notranjih krčih, od bratov, ki sami na tak neodpustljiv, naravnost zločinski način ubijajo čast in ugled svojega lastnega naroda-države pred zunanjim svetom, pričakovati krepke opore in pomoči ali celo še osvobođenja?! In končno: dasi je tujčev narod neznosen, ali ne bi se ob takih razmerah tam na oni strani moglo najti tu doli mnogo, mnogo zaslužnjencev, ki bi rajši nosili tujčev jarem kot pa uživali z brati svobodo pekla, v katerega pretvarjajo vsi brezštevilni narodni zlodeji to leno, tako neizmerno bogato, vse predpogoje za najsrečnejšo bodočnost imajočo našo domovino, ta raj, ki bi mogla biti Jugoslavija, samo če bi bila tudi v resnici država jugoslovanskega naroda, država dobrih, poštenih, resničnih Jugoslovanov!

»Orjuna«! Veliko nalogo si si začrtala in mi tu doli gledamo nate z velikim upom, ker verujemo v mladino in njene ideale. Pot imaš začrtano; stopaj le krepko naprej po njej. Vzgaaj, čisti, a kedar bo treba, tudi udari! »Palica poje novo mašo«, so rekli naši stari in za pošteno osnaženje je večinoma treba palice in ščiti! Če ne pomagajo zdravila in mazila in se je bolezen zajedla že preveč globoko v telo, sega zdravnik po nožu! Zdravi z zdravili in mazili; če bo pa treba, pa tudi odreži! In tako naprej, dokler ne bo dosežen cilj: mogočna, od vsega sveta spoštovana država jugoslovanskega naroda od Črnega morja do sinje Adrije, od Radgone in Celovca do Skadra in Soluna!

DR. IVAN LAH:

„Orjuna“ in „Preporod“.

Ko sem prečital 1. števil »Orjune« sem se spomnil na dogodke pred desetimi leti. Saj je bilo leta 1913. eno najlepših in najvažnejših let v zgodovini naše jugoslovanske omladine. Kakšna je bila n. pr. slovenska mladina pred »Preporodom«? Živel je — ali bolje životala — brez velikega nacionalnega ideala. En del akademikov — posebno v Gradcu in na Dunaju — je živel še po starih burševskih tradicijah. Drugi so se zadovoljevali z malenkostnimi prepiri staroslovenske politike. Tretji so skušali delovati med narodom vsaj s takozvanim prosvetnim drobnim delom. A vsem je manjkalo velike vodilne ideje, ki bi jih bila dvignila iz zastarelih nazorov in jim dala plamtečih sil za nove velike cilje. Jugoslovanstvo se je razumevalo še vedno v nekakem »kulturnem« smislu ne brez predsodkov o kulturnih razmerah onstran Drine. Še slabše je bilo na srednjih šolah, kjer se je vzgajala mladina v strahu božjem in v zvestem avstrijskem patriotizmu.

V te žalostne razmere je zasijala nova misel — jugoslovanski nacionalizem. Že naslov »Preporod« je povedal, da se moramo popolnoma preporoditi, če hočemo živeti višje življenje. In mladina je takoj razumela odrešilno besedo. Začela se je energična agitacija in organizacija. L 1912. je prišla v Ljubljano državna policija, ki je novemu gibanju posvetila takoj svojo posebno pozornost. Slutila je prav dobro, kaj se skriva za omladinsko organizacijo. Saj je »Preporod« sam jasno govoril o tem — govorila pa je tudi — balkanska vojna. Tudi nekaterim politikom se je zdela nova organizacija nekaj nevarnega. Igra z ognjem. Toda mladina se ni strasila ne policije ne politikov in skoraj že niti profesorjev. Zavedala se je svojega velikega poklica in je šla naprej. Organizacija je bila razširjena povsah naših šolah skoraj do najnižjih razredov in mladina jo je znala dobro prikrivati. Saj skoraj ni bilo

dijaka, ki bi ne bil preporočec. Mladina sama je zanesla list v družine in starejši ljudje so občudovali odločnost mlajših, ko so jim razlagali svoje nazore. Priznati so morali, da imajo prav, in preporočenci so imeli mnogo več pristašev, prijateljev in podpornikov, nego se je zdelo.

Med tem se je začel nov pokret tudi med akademsko mladino. Nastale so ožje zveze med društvi in ustvarjala se je skupna nacionalna organizacija.

V to nacionalno organizacijo mladine je naenkrat zadonel sarajevski strel in vse, kar je sledilo. Med vojno smo trdno verjeli, da bo generacija preporočencev po izbojevanju zmagi zavzela svoje važno mesto in da bo povojna mladina gradila na razvalinah starega življenja v smislu idej, ki jih je proglasila pred vojno in so se po tolikih žrtvah uresničile. Toda vojna je raznesla predvojno generacijo na vse strani in ko je prišel čas gradnje, je bilo le malo mladih delavcev. Nekaj glavnih glasnikov tedanjih nacionalističnih idej smo celo kmalu zaznali na drugi strani, s čimer so dokazali, da so pri vsem iskali le sebe in da so jim bila gesla bolj humbug nego stvar notranjega prepričanja. Tako se je zgodilo, da je naša mladina po prevratu ostala brez pravega vodstva in je pozabila, da je ona predvsem poklicana biti glasnica zdravega kulturnega jugoslovanskega nacionalizma. Zato pa so nasprotniki hiteli s svojo propagando in so imeli tudi uspehov. Celo v takem mestu, kot je bil po prevratu Maribor, kjer je bilo treba odločnega nacionalnega dela, so se med mladino razširile komunistične ideje tako, da so zatrle skoraj vso nacionalno zavest. Novi poskusi oživiti Preporod in njegovo organizacijo, se niso posrečili, ker je manjkalo tistih agilnih zmognih sil, odločnosti in požrtvovalnosti, ki jo je imela naša mladina pred vojno. Mladina je bila kakor utrujena od dolgega boja in je prepuščala bojišče drugim. Bolj in bolj se je plazila črna senca in malodušnost je napolnila mlada srca.

Toda zdrav nacionalni duh se je zopet prebudil, mladina zbira svoje moči in vstaja na nov boj. Borba sama jo bo okrepila. Misli je morebiti, da bodo drugi izpolnili ideale, za katere se je borila pred vojno, ker pa vidi, da so ti ideali v nevarnosti, stopa na dan z novo preporodno organizacijo. Ne dvomimo, da se bo nova organizacija razvila prav tako, kakor pred desetimi leti in bo objela vso našo mladino, saj mora ravno mladina najbolj čutiti ponižanje domovine in težke rane, ki jih je zadala vojna našemu narodnemu telesu. Pa ne le to! En sam pogled na vse naše notranje in zunanje razmere zadostuje, da se zavedamo resnosti položaja in naše dolžnosti ob tem resnem času. V notranjosti so na delu nasprotniki našega narodnega edinstva, okoli nas se zbirajo sovražniki naše zedinjene države. Ni dovolj, da nismo rešili v eno celoto vsega ozemlja, ki ga zavzemajo Jugoslovani, italijansko-nemško - madžarsko - bolgarsko - albanske spletke ogrožajo naše meje. Kdaj je imela mladina večje dolžnosti kot ob teh časih splošnega nezadovoljstva. Ona mora zopet dvigniti nacionalni ideal in premagati malodušnost neverujočih. Ona mora biti prva pri gradnji bodoče velike domovine. Zgledov ji ne manjka v svetovni zgodovini! Vedno je bila mladina nositeljica močnih nacionalnih idej. Kjer je popustila mladina svoj nacionalni prapor, je sledil propad. Naša mladina je dokazala v dneh preporodnega gibanja, kaj zmora. Ona je lahko donosna na svojo preteklost — naj mladina sedanjosti izpolni dolžnost, da je ne bo obsojala — bodočnost.

Naprej Or-ju-na!

Edino naš pokret lahko osreči domovino!

PODLISTEK.

Jugana, vila najmlajša.

(Dalje.)

Jugana, vila najmlajša: Odprite mi! ... Odprite! ... Pomagajte mi! ... Razvežite te vezi na meni! Oh, zadušiti me, ugasiti temnica črna hoče kakor zarjo večerno neizbežna noč! ... Umiram! ... (Kriči): Odprite mi! ... (Tišina. Ona čaka minuto, dokler njen svetli krik ne ugasne kakor zvezda, ki se je utrnila, pa ker se nihče ne oglasi, ona še obupneje trese vrata). Odprite! ... Živi, mrtvi usmilit se ječe mi in kriča: pomoč! Rotim pri svoji vas mladosti! Priroda komaj divja me, jasnina je s svojim sinjim nadomila mlekom, me komaj Solnce z zlatimi rokami hoditi naučilo je in komaj zvoneči glas mi v grlu zvil prekrasnem je gnezdo polno pesmi, zalotila že me je Sila od strahu in ognja, ugrabila mi krilo in okrilje in k skali tej, ne v nebu, ne na zemlji me priklenila! ... Jaz kopnim in čakam, mladost pa moja kot pomladna veja, v katero veter jalovi udarja, jalovo dobo popje svoje stresa. A v krvi moji žaja le po delu prepeva kot škrlanček solnce žejni nad poljem plodonosnim, polnim klasja. Medtem pa grudi moje Sen zajeda ponosen, lep kot mladi volk iz skale. O, nočem mreti, veniti, troh-

JOVICA M. SILOBRČIČ:

Jugoslavenski rasni tip.

Od mnogih zadaća, koje su na sebe primili jugoslovenski nacionaliste, je i ta: **da rade na izgradnji jednog novog tipa čoveka — Jugoslovena.**

Ta izgradnja, to stvaranje novog čoveka, je jedan između glavnih zadataka i jedan od ciljeva, koje je kod nas postavio nacionalistički pokret.

Mi jugoslovenski nacionalisti, koji hoćemo da u našoj jedinstvenoj državi bude jedna jedinstvena nacija, mi hoćemo da stvorimo i da dadeimo **prvi predmet** za stvaranje jednog čistog jugoslovenskog rasnog tipa. Taj tip, kako ga mi zamišljamo, mora da bude i da se afirmiše kao nov tip čoveka, predstavnika naše nacionalne kulture i civilizacije.

Taj novi čovek-Jugosloven mora da bude **sin-teza, mora da u sebi imade sve ono najlepše, sve ono najbolje, što u sebi imadu pojedini delovi našeg naroda, on mora da bude inkarnacija svih onih vekovnih nastojanja naših umova, svih onih podviga našeg heroiskog naroda, da budemo samostalni u svemu.**

Radeći na tome, ja mislim, da mi jugoslovenski nacionaliste moramo da kidamo sa svim onim tradicijama, koje preče izgradnji i ostvarenju ovog našeg cilja. Mi moramo da kidamo sa onom prošlošću našeg naroda, koja je samo delila i pravila zapreke našem potpunom jedinstvu. Moramo da zauzmemo otvoreno stanovište prema našoj prošlosti. Nas prošlost ne sme i ne može da preči u našem delovanju i mi tradicije možemo poštivati i možemo s njima i

Nacionalisti! Jutri v ponedeljek,

15. I. 1923 redni občni zbor

Or-ju-na Ljubljana. Somišljeniki!

Vi ste tudi vabljeni.

dičiti u koliko su one vedre; ali kad nam one prave zapreke u našem delovanju, onda moramo da snijma kidamo.

Mi danas, kad smo svoji ljudi u svojoj državi, kad hoćemo da smo jedna nacija, što i jesmo, mi moramo da pospešujemo stvaranje i da stvorimo svoju specijalnu jugoslovensku kulturu i civilizaciju, koja će biti pravi i nepokvareni odraz naše nacionalne duše.

Jedino svojom sopstveno izgrađenom kulturom, jedino svojom civilizacijom, mi ćemo moći da učinimo na razvitak kulture i civilizacije u svetu uopšte.

Kad budemo to imali, kad budemo u svetu važili kao jedna nacija, koja može da sa nečim, jedinstveno svojim, predstavi sebe, tek onda ćemo moći kazati, da smo dosegli svoj cilj. Kad to postignemo, kad ćemo imati svoju nacionalnu kulturu i civilizaciju, onda će se i naša država još više razviti u svakom smeru i na svakom polju. To je naše duboko ubeđenje.

Mi ćemo to postići. Postići ćemo zato, jer smo mi rasa mlada i puna zdravog impulsa; jer smo narod, koji čeka vedra budućnost i velika uloga u životu čovečanstva. To je vera nas jugoslovenskih nacionalista, a naša je rasa najbolja i najjača podloga te vere.

Za to čitavo naše delovanje, koje mora da je konstruktivno, moramo da posvetimo toj našoj veri. Mi moramo da radimo na izgradnji naše nacionalne kulture i civilizacije t. j. da stvorimo nešto specifično svoje.

neti zaman v tem kraju! ... Nočem! ... (Zaječi): Ne pustite! ...

Ranjeni komita (odpre na ta čarobni glas, kakor pod dotikljam čarobne palice, svoje težke, otrpnele trepalnice, zagleda ustvarjeno vizijo svoje lepe krvi, in začaran in ne verujoč svojim očem se zagleda molče vanjo).

Jugana, vila najmlajša (ki je nekaj časa zastoj čakala, začuti še neprijetnejšo še strašnejšo tišino in začne divjati s svojo lepo besnostjo za svobodo in neizprosno tresti vrata): Nikogar ni, nihče se ne prikaže, usmiljenja siroti ni od nikoder! ... Ah, z lakti in z rokami belimi železa tega zviti res ne morem, razbeljeni pekel muk mojih težkih v dihanje svoje zbrala bom, da ž njim ga razžarim, razmehčam, stopim do kraja; ostrino neizmerne boli vso bom v čarobni svoj pogled zedinila, kot z ostro pilo, ž njim ga prepilila, a strup neskončnega čakanja ves bom v zob si biserne scedila, da ga ž njim poškopim, pregrizem in prežgem kot to dela ljubica, ki s svojim strupom prežge življenje, ki prišlo na pot ji, ter dalje gre ... Jaz čem! ... (Vrsta prebelih zob zablešči kakor niz belih koralov, ko se njena rožnata usta odpro kakor cvet, iz katerega se vije zarja, a v pogledu njenem je ostrina vrelega pekla, ki v nji divja. Ona poskuša pregrizniti železo, kakor mlada zmajica, ki ni vajena kletke): Mehčaj se! ... Pokaj! ... (Toda njen trud je zastoj. Pavza. Onemogla vzdigne blede lice, na katerem izgledajo zdaj njena okrvavljena usta kakor

Mi jugoslovenski nacionaliste smatramo, da je stvaranje jednog jedinstvenog jugoslovenskog rasnog tipa jedan od glavnih ciljeva, koje moramo doseći: da je to jedna od glavnih ideja, koju moramo ostvariti.

Mi verujemo da će rad i delovanje jugoslovenskog nacionalističkog pokreta i u tom smeru biti okrunjen uspehom.

FR. ZELENIK:

Odkod nezadovoljnost?

Posledica svetovne vojne je tudi velika nezadovoljnost, katera ni zavlada samo v deželah premagancev, ampak tudi v deželah zmagovalcev. Umevno je, da vlada v deželah premagancev velika nezadovoljnost, ker težka bremena izgubljene vojne povzročajo veliko bedo. Že stari Rimljani so rekli: Vae victis. Odkod pa nezadovoljnost v deželah zmagovalcev? Tega se zmagovalci niso nadejali. Čeravno so delakovidni državniki predvidevali, da bodo posledice svetovne vojne v gospodarstvu težke za vse.

Poglejmo, na kak način so stopile velike in kulturne države v boj proti bedi in nezadovoljnosti. Amerika in Angleška, kojih narodno gospodarstvo je le posredno in malo trpelo vsled svetovne vojne, sta z malim trudom vredile svoje gospodarske razmere. Francija in Belgija sta jako hudo prizadele vsled vojne. Lotili sta se dela z vsemi silami, Italija se je dolgo mučila z notranjimi nemiri in neredom, ali nacionalna zavest je ubila vse rušilce miru in reda, pobila hujskače ljudstva in kakor nam kaže dviganje italijanske valute, je na poti ozdravljenja.

Kaj pa v naši Jugoslaviji? Povsod, kakor v pisarni tako v uradu, v delavnici in tovarni, na cesti in kavarni, v družini in na zborih, posebno pa v krčmi pri poliču vina, najdeš zabavljake in godljače, katerim sploh nič ni prav v Jugoslaviji.

Ves naš odpor, vse naše delo proti nevolji in draginji, proti težkim gospodarskim nepravilnostim, obstoji v zabavljanju in preklinjanju Jugoslavije. Največ nezadovoljnosti je med kmečkim ljudstvom. Nihče pa ti ne zna povedati, zakaj je pravzaprav nezadovoljen. Vprašal sem kmečke fante in može, kaj jim ni po volji v Jugoslaviji. V odgovor sem dobil: vrag po Jugoslaviji. Opazimo pa lahko, da ne zabavljajo nad davki, kakor v časih Avstrije. Proti davkom rogovilijo »voditelji« kmečkega ljudstva, ljudstvo samo ne.

Ni primere med današnjim življenjem našega kmeta pod Jugoslavijo z njegovim življenjem pod Avstrijo. Davilo ga je pomanjkanje, davki in dolgi. Delal je kot črna živina samo za davke Avstrije. Danes ga ne tlačijo državni davki, kvečjemu občinske doklade mu delajo nepravilne, rešil se je dolgov in živi primeroma mnogo bolje kot prej. V rokah ima denarja dovolj, ne ubija se tako z delom in vendar mu to donaja mnogo večji dobiček kot prej. Zakaj bi naj bil nezadovoljen! Naš seljak bi bil popolnoma zadovoljen in tudi srečen na svoji rodni grudi, ako bi ga ne hujskali brezvestni hujskači in demagogi. Čitajte našemu kmečkemu ljudstvu namenjeno časopisje, poslušajte govore raznih »voditeljev«, pa bodele dognali, kje izvira nezadovoljnost kmečkega ljudstva.

Ali je zadovoljen trgovec in obrtnik? Da gre našemu trgovcu in obrtniku pri nas bolje kot kje drugje, je dokaz to, da pri nas ni insolvent. V Italiji jih je bilo lansko leto 1778, v prvi polovici tekočega leta pa že 1643, v Ameriki prošlo leto nad 3400, v Nemčiji pa nad 2000 insolvent. Naše trgovstvo se razburja radi raznih naredb. V Nemčiji in v

sveža roža na mramoru. Njena besnost je malo ponehala, a še vedno ne vzame rok od vrat, medtem ko ji v zobeh piska jeza kakor ptica, ki jo je ugrabil goz (kača): Ne dajo se! So trda kot usoda!

Ranjeni komita (seže v tišini, ki je nastala, z roko čez oči, kakor bi hotel potegniti ž njih kakšno mrežo, potem spej pogleda, zagleda zopet razjarjeno lepoto in začne govoriti): Kaj vidim to? Kaj slišim? Je-li res to, je mrzlični dozdevak čutov le, ki zmešale so jih bolečine ljute neštetihih mojih ran? (Prime se z levo roko za krvavo čelo.) Res je, gorim ves kot živaluč, katera se razžiga za večnost, iz ust medtem besede kot iskre vsipljejo se in prekó me ...

Jugana, vila najmlajša (oziraje se okoli z globokim, čudnim pogledom): Kdo govori? Glas neki čujem, zdi se, z neba al z zemlje! Živi, kje si, kdo si? Zaklinjam te, prikaži se mi, živi!

Ranjeni komita (se pomakne in oprši se z naporem na levo roko, skoraj sede tako, da ga more Jugana zagledati): To ni dozdevak mrzlični telesa, a živa kakor bolečina ran je. — Jaz vidim, slišim, ... evo ... (Kriči.) Kot življenje ustavlil mlado sem, ki vre iz mene, resnično se ti kažem: Komita sem, pokril sem svojih devetnajsa pomladi z ranami devetnajstimi — kot devetnajst rož lovorjevih sem jih strnil v šopek krvavi in jih Majki Veliki podarjam! Zakaj ihliš, kedo si?

(Dalje prih.)

Češkoslovaški so podobne odredbe mnogo ostrejšje kot naše. Pokoravajte se raznim naredbam, pa boste imeli mir.

Res revež v naši državi je uradnik. Ta grozno strada in upravičeno toži. Je tega sicer vaje, ker je vedno stokal, toda sedaj je beda res velika. Ali uradništvo ne tvori niti 2% prebivalstva. V državi, v kateri živi 85% kmečkega ljudstva in 5% trgovstva in obrtništva dobro, v taki državi ne sme biti nezadovoljstva, in če je, je le umetno.

V naši Jugoslaviji je še marsikaj v neredu, odpraviti moramo marsikak nedostatek in marsikako napako, ali to se nam ne posreči z zabavljanjem in brodljanjem.

Predvsem moramo spraviti v red našo državno upravo. To pa dosežemo le, če zboljšamo gnetni položaj uradništva, da bode brez skrbi za vsakdanji kosček kruha, da ga ne bode tlačila ponižujoča beda. Le tedaj bode uradništvo lahko in z veseljem posvetilo svoje moči stanovskemu delu. Dokler ne plačate uradništva pošteno, ne boste imeli poštene in redne uprave. To si naj vtepe v glavo kmečko ljudstvo in njegovi voditelji, ker v mnogih glavah je vdomečen nazor, da bi brez »šribarja« ali »pisarja« tudi šlo. Ne gre! Krava ti ne daje mleka, če je ne krmiš in tudi država ti ne more zboljšati položaja če radi nezadovoljnosti sabotiraš službene dolžnosti in ne deluješ na zboljanju. Le za pošteno vršitev »dužnosti« se lahko zahteva dobro plačilo.

Onemogočiti moramo zle posle raznim hujšakcem. Slišal sem nekega »narodnega« poslanca vikati, kolikor so mu dopuščale prsi, da nam je pod Jugoslavijo hujše kot pod Madžari in Nemci... Sramota, da si »narodni« poslanec kaj takega dovoli, žalostno, da ga je »inteligenca« brez ugovora poslušala. Ravnajmo se po Italiji, preprečimo delo zlobnim hujšakcem, pa bomo napravili znaten korak napredka.

Vse zabavlja, malo pa je takih, ki so voljni, da z delom stopijo v boj proti nevolji. Večina čaka, da drugi vršijo delo in dolžnosti, a ona se omeji le na kritiziranje. Nimamo v sebi čuta državljskih dolžnosti! Inteligenca prednjači v zabavljanju, ne v delu.

Prav po neumnem smo zapravili mnogo časa, razpaljenih je mnogo strasti po nepotrebnem, uničili smo mnogo dobrega. Vse to pa bomo preboleli in pozabili, ako se srečamo s pametjo in začnemo s poštenim državljskim življenjem, katero temelji na delu in vestnem izpolnjevanju svojih dolžnosti proti državi in proti bližnjemu.

Odprite so moje besede in poštene in raditega bodo morda rodile ugovore.

Mi se borimo za edinstvo in veličino naše države, za povzdigo in razvitak vsake poedine klase in vsakega poedinega človeka.

Naš pokret.

OBEČNI ZBOR ORJUNA — LJUBLJANA.

Opozorjamo naše člane in članice na I. občni zbor Mestne Organizacije Ljubljane, ki se vrši dne 15. t. m. ob pol 20. uri v veliki dvorani »Mestnega doma«.

Dolžnost vsakega člana in članice je, da se zbora zanesljivo udeleži. Somišljeniki, ki želijo vstopiti v organizacijo, dobrodošli!

DRAGUTIN INKIOTRI-MEDENJAK:

Evropski »divljaci«.

Umetniška svest je vrlo slabo razvita kod onih naroda, koji se nalaze u detinjstvu svoga razvoja, jednako kao i kod onih koji su ostareli.

Ako tačno i nepristrano proučimo našu umetničku svest, moramo priznati, da smo mi još deca: mi se nalazimo u detinjstvu svoga razvoja.

To nije samo moje mišljenje, već je to mišljenje i ostaloga kulturnoga sveta Europe, koja nas, radi toga, drži za polukulturne, za »divljače«.

Netko spominje Meštovića, Bukovca, a pre njih Delaurana, Orsinia itd., ali svi ti svojom su umetnošću našem narodu strani, hoću reći oni su više predstavnici tuđe umetnosti, kao italijanske, francuske, nemačke itd.

U najnovije, pak, doba pojavljuju se neke nakaze, koje mi prijatelj Marko Car naziva dobrotivim milosrdem »Kulturnim defetizmom«. Tome pijanome kolu ljudi pridružili su se i neki stari više ili manje bradat umetnici, književnici, profesori, estetičari, kritičari, te čak i Ministarstvo Prosvete kupuje njihove radove!

Ti ljudi, suviše, nalaze i nekakovu publiku, koja im odobrava, a što je naigore oni nalaze i umetnike, koji ozbiljno raspravljaju o njihovim radnjama. Da svoju prazninu sakriju, govore zvučnim i, za narod nerazumljivim, rečima, te raspravljaju o ritmu, tonu, tipu, skladu, efektu, impresijama, boji, crti, tendencijama, itd.

Ta neuka, mala publika, moralno siromašna, kulturno gola, duševno pijana: ta mala polanačka publika sluša, guta i daje utisak da uživa.

Dnevni red:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo odbora.
3. Referat o splošnem nacionalističnem pokretu.
4. Vpisovanje novih članov.
5. Volitev odbora.
6. Slučajnosti.

Pred volitvijo odbora bode kratak odmor.

Oblastni odbor.

Obveščamo vse naše organizacije, da se je vršil dne 10. t. m. kongres vseh predsednikov Oblastnih Odborov v Splitu. O zaključku istega bomo poročali vsaki organizaciji posebej.

Or-ju-na v Radovljici. Na ustanovni skupščini, ki se je vršila v Radovljici dne 28. XII. 1922, se je izbral sledeči odbor: Megušar Ivan, tovarnar, predsednik; Mlakar Jakob, visokošolec, podpredsednik; Čebulj Dominik, visokošolec, tajnik; Železnik Mirko, davčni ravnatelj, blagajnik; dr. Rihar Josip, nadživinozdravnik, odbornik. Namestniki: Vizjak Mirko, okrajni tajnik, Bar Franjo, delavec; Sever Vinko, delavec, Revizorji: Puc Rudolf, okrajni tajnik; dr. Štular Josip, sodnik; Gregor Jurij, sodni svetnik. Skupščina se je vršila mirno in je bila dobro obiskana. Pozdravljamo naše nove tovariše in jim želimo obilo sreče in uspeha.

Naš pokret se širi. V soboto je bila sklicana ustanovna skupščina Or-ju-na v Novem mestu, na katero so prišli naši zavedni Novomeščani in kmetje iz okolice v polnem številu. — Po referatu delegatov Oblastnega Odbora so vsi prisotni vstopili v organizacijo. — Cela skupščina je potekla v uzornem redu, na kar je bil enoglasno izbran sledeči pripravljani odbor: Andrejko Uderman, davčni upravitelj, predsednik; odborniki: Franjo Simončič, strokovni učitelj; Josip Matko, posestnik; Albin Erbežnik, železničar; Anton Avsec, posestnik; Jože Črtalič, delovodja; Jože Koklič, posestnik. — Nadejamo se, da bode v najkrajšem času pristopila v Orjuno vsa nacionalno čuteča javnost v Novem mestu. —

Naše nove organizacije. 10. t. m. je bila skupščina v Šoštanju, o kateri bomo poročali v prihodnji številki. — Zvedeli smo, da se tudi v Brežicah vršijo priprave za ustanovitev organizacije. — Naš pokret se širi z neverjetno hitrostjo, ker prinaša bratstvo, ljubezen in pravičnost.

Radnici u masi pristupaju Or. ju. na. Donosimo ovaj izveštaj iz našeg glavnog organa »Pobeda«. Pošto su mnogi radnici iz tvornice u Sućureu izrazili želju da bi hteli stupiti u našu organizaciju, u kojoj se nadaју dobiti sigurne zaštite i moralne potpore, to su na poziv naše tamošnje organizacije posla u četvrtak, 28. o. m., četiri delegata Centralnog i Oblasnog Odbora. Zbor, na kojemu je prisustvovalo oko stotinu samih radnika i težaka, otvorio je agilni predsednik naše mesne organizacije g. Alfirević, koji je u ime prisutnih pozdravio delegate. Prvi je govorio g. Ležaić, koji im je u kratko prikazao cili našega pokreta i našu ideologiju. Osobito je istakao kako među klasama treba da vlada harmonija, a ne separatizam; a nacionalizam obuhvaća sve klase i nastoji da jedna klasa upotvornjuje drugu, a da svaka pojedina bude obezbeđena. Naš pokret hoće bratsku slogu i međusobno bratsko

pomoć. a ne klanje iz klasne ili plemenske mržnje. S toga pozdravlja prisutne radnike, koji su uvideli pravi put. Posle njega govorio je g. Ivan Maričević, predsednik mesne »Težačke Sloge«, kao gost na zboru. Simpatična starina, koji uživa lep glas u celoi okolici kao dobar Jugosloven i odličan zemljoradnik, izrazio je svoje veselje što vidi da Orjuna zalazi među radni narod. To je ono, što ona mora da radi, spajajući grad i selo, klasu i klasu, jer je nužna sloga u narodu isto kao i jedinstvo naroda. Našu organizaciju u svoje vreme pretekli su loši glasovi. On sada baš konstatuje, da ti glasovi nisu drugo no glasine, jer vidi rad naše organizacije. Govoreći o nacionalizmu, sa toplim i živim rečima ističe, da je nacionalizam nuždan, jer brani ono što je krvlju i patnjama stečeno. On treba da ulazi u sela: i Orjuna mora da to vrši. Želi, da naša organizacija naročitu poţnju što više posveti radnom narodu. Neka mu pomaže, neka se zauzme za proletarijat i neka radi za prosperitet naše nacionalne ekonomije. Zatim uzima reč g. Trebov, koji realno govori o radničkom pitanju i potrebama radnika. Ističe, da radnici imaju garancija za poboljšanje svoga bednoga stanja jedino u nacionalizmu, jer mi moramo tražiti leka u nama samima, u našem zajedničkom nacionalnom životu, a ne u raznim internacionalama, koje su neostvarive, negativne i jalove. On pozivlja prisutne da iskažu svoje želje i svoje potrebe kako bi im se moglo pomoći. (Prisutni izjavljuju, da su oni Jugoslaveni i da pristupaju u Orjuno, jer nalaze da je Orjuna jedina u kojoj će naći iskrene zaštitke.) Jošte je govorio g. Petar Šegota, koji razlaže prisutnima, kako naš pokret, u kojemu su većinom proleter, uzima u zaštitu socijalne bednike i odlučno ustaje protiv nesavesne kapitalističke eksploatacije radenika. Mi se borimo u prvom redu za jedinstvo i veličinu ove naše Države, a zatim za obezbeđenje i razvitak svake pojedine klase i svakog pojedinog čoveka. Nacionalizam uključuje sve pravedne socijalne reforme. Mi volimo ovaj naš narod, dak ćemo raditi i boriti se da ovaj bude nacionalno i ekonomski jak. Govornici su bili pažljivo zasluřani i na koncu živo aplaudirani. Svi prisutni radnici oduševljeno stupiše u naše redove, a pristupice i ostali koji nijesu mogli doći na taj zbor. Nacionalistička ideja prođere u radničke redove, koji su odbacili od sebe demagoške lažne i bezuspešne »Internacionale«. Radnici, jedino nacionalizam će da reši socijalni problem i da vaše gladne žene i bosu decu spasi od očite propasti. Napred u Orjuno!

Uz gornju vest »Pobeda« donasa sledeće: Ovih je dana naš Centralni Odbor pretresao o zaštiti nacionalnog radništva, a specijalno o zaštiti koju je dužna pružiti naša organizacija članovima radnicima, te je upravi tvornice »Dalmatija« uputio pismo u kom javlja upravi, da organizacija preuzima zaštitu svojih članova i prema tomu, neće ni pod koju cenu dozvoliti samovoljne eventualne postupke prema radnicima nacionalistima. Ovih će dana jedan delegat Centralnog Odbora posetiti upravu u svrhu da s njome pretrese stvar i da se meritorno sporazume. Radnici organizujte se u Orjuna!

Somišljeniki; berite in širite »ORJUNO«, ko jo prečitajte, jo dajte naprej!

TRŽAČANKA:

Mojemu mučeniškemu narodu.

Ponosna sem, da pripadam Tebi, narod moj mučeniški. Z lovorjevim vencem bi Ti ovila glavo narod moj. S svojim mučeništvom si ga zaslužil.

Ti ne kaziš svojega junaštva z morilnim orožjem v eni roki in gorečo bakljo v drugi. Ne iščeš si pravice z bombo v žepu.

Ali Ti, narod moj, imaš nekaj drugega, kar te dviga in poviřuje! Junaško moć prenařati krivice. Dostojanstveno zreš svojemu zatiralcu v oči. In te oči povedo več, nego bodalo in bomba.

Povedo mu, da bo njegove strahovlade tudi konec. Povedo mu, da pravica ni še nikoli podlegla krivici! Drži kviřku svoje dostojanstvo! Ne kloni nikdar svojega tilnika! Z morilnim orožjem si ne priboriř kulture in napredka. To je le zastrupljanje človeřtva, ki se tako pogreza za stoletja nazaj v surovo prvotnost.

Božja pravičnost Ti je odločila to zemljo. Obdarila te je z vztrajnostjo in z mirno razsodnostjo. Dala Ti je v last plemenito dušo, ter Ti naročila da s temi božjimi darovi delař za kulturo.

Tak ostani, mučeniški narod moj! To naj Ti bo orožje proti nasilju.

To pa ti ne sme braniti, da vršiř svoje narodne dolžnosti. Vedi, da kdor si sam pomaga, temu tudi Bog pomaga. Vršiti morař svojo dolžnost vselej in povsod, ker kot človek ne zanemarija svojih narodnih dolžnosti.

(»EDINOST«.)

Naš prosti narod, seljak i pastir, onai naš narod, koji je sve dao, koji je dao i život i više nego život za ovu zemlju, on dostojanstveno i mirno gleda ovaj vrlog, on ima svoju umetnost, on zato nije divlja, pa koliko to tvrdio evropski kulturni svet; on ima svoju bogatu dekorativnu umetnost, koja je isto toliko velika, koliko i njegovo junaštvo, koliko i njegova pesma.

Nama, koji se rado nazivamo inteligencijom, smetaju rukavice, nama smeta naša pohukultura. Mi, mesto da jednom dignemo pesmicu i isteramo iz hrama naše velike Slavenske Duše trgovce, lutke, porugljivce i lakrdijaše, trpimo sve i svja.

Koliko je naša narodna umetnost velika i lepa, i kako s njom može da koristi umetnik, ja sam odavno rekao i ne jednom opetovao. To što sam rekao dosta je bilo: nisam o tome želeo da govorim, radi radim svoje, ali za »Orjuna«, list mladosti, list svetih ideala, prekidam svoju odluku ćutanja. I ako mi »Orjuna« otvori svoje stuppe, češće ću da progovorim o narodnoj umetnosti i da iznesem svoje mišljenje i svoju teoriju u tom smislu.

Etnografsko dekorativno blago je vrlo slabo razvito kod zapadnih naroda. Mi smo u tom pogledu najbogatiji narod na svetu. Ali šta imamo od tog blaga kad smo kulturno siromašni, te se neznamo okoristiti tim svojim blagom?

Ako naši mladi naraštaji ne preuzmu i ne iskoriste svoje narodno blago, pa i ovo etnografsko, kojim može da se stvori naša narodna dekorativna umetnost, ostaćemo i nadalje evropski »divljaci«.

Kod nas treba da se razvije umetnička svest. To će u svest da razvije ako dobro i svestno proučimo našu narodnu umetnost, ako spoznamo njene lepote i vrednosti. Tu ćemo naći neiscrpno vrelo za nova dela. Kad to postignemo mi više nećemo biti evropski »divljaci«.

Naš tisk.

Pozdrav »Orjuni«. »Pobeda« o našem 1. broju piše: Primili smo prvi broj prvog našeg zvaničnog organa, pisanog slovenački. Kao dragog i najmladjeg druga, u koga polažemo najlepše nade i koji ima jedan veliki zadatak u borbi protiv strahovitog ernog i crvenog partizanstva, koje je po našim selima i industrijskim varoškim kvartovima zatravalo naš svet ne samo defetizmom i klasnom strasti nego i separatizmom, mi kao najstariji nacionalistički drug, dajemo mu dobrodošlico i želimo mu što veći uspeh. Naravno pak u borbi protiv švabskog elementa, koje je jak baš na samoj granici i koji je pod svoju vlast upregao čak čoveka koji upravlja Slovenijom. Izvan i iznad stranaka vodi naš put ravno, i »Orjuna« oko sebe neka okupi mladu nacionalističku jugoslovensku Sloveniju, neka je povede u borbu. Slovenci su izdržljivi i u tomu je njihova snaga, a jugoslovenstvo je misao koja preporadja i osvežuje snagu i donosi veličinu; zato će ovaj naš organ, vodjen od mladih slovenačkih Jugoslovena, zabeležiti — sigurni smo — jedan svetli period u istoriji našeg pokreta i u razvitku Slovenije.

»Preporod« (Beograd) pozdravio je naš list vrlo srdačno; piše: »Prvi njegov broj je odlično ureden. »Orjuna« obećava da će postati jedan važan i dobar organ naših nacionalista. U prvome broju, pored ostalog, naročito padaju u oči članci Jurja Biankinija i Lj. Jurkovića. Pojava ovakovog lista u glavnom gradu Slovenačke zasluži pažnju i naše tople želje za konačni uspeh u lepoj misli koju je na sebe primio.

Politični pregled.

Notranji.

Naš mednarodni položaj je postal v zadnjem času prav resen, ker se v naši sosesčini pripravljajo dogodki, ki nas prav lahko potegnejo v vrtlog. Grčija se pripravlja mrzlično na novo vojno s Turčijo in ta vojna ne bo ostala lokalizirana na Tracijo in Dardanele. Tega se vsi zavedajo, tudi naša vlada je prepričana o resnosti položaja in pričakovati je, da bo resnosti položaja tudi — kos. Od pametne, trezne in prevdarne zunanje politike je vse odvisno. Težko je pa voditi v kritičnih časih trezno in prevdarno zunanjo politiko, ako jo vodi samo ena politična skupina in tudi ta brez sodelovanja narodnega zastopstva, tako, da je narod popolnoma desorientiran in preživlja v popolni temi čase, polne težav in negotovosti. Nužno potreben bi bil za uspešno zunanjo politiko države poseben parlamentarni odbor za zunanje zadeve.

Volilna borba se razvija z vso živahnostjo, ali iasnosti še vedno ni nobene, tudi v tem oziru smo še vedno v temi. Nobena politična stranka ne nastopa sama, vsaka išče kooperacije s sorodnimi strankami, pa menda brez posebnih uspehov, ker kooperirati noče nihče, nasprotno, že obstoječe stranke se cepajo na struie in polje kandidatnih list bo prav pisano. Idele ne igrajo vloge pri večini strank in skupin, programi se delajo ad hoc in pri mnogih strankah je lud boj za vprašanje: kdo bo kandidiral, ker ljudi, ki bi hoteli biti poslanci, je toliko, da so posebno manjše stranke v pravi zadregi, ker izvoljenih more biti samo 315 poslancev! In tako je vtis, ki ga napravlja volilna borba na objektivnega motrilca, zelo slab; ker iz nje se vidi naša politična nedozorelost.

Zunanji.

Sološni položaj v Evropi je tak, da vodi lahko v novo svetovno vojno. Radi nemških reparacij je

nastal nesporazum med dvema glavnima silama antante, med Anglijo in Francijo, in prišlo je tako daleč, da Francija nastopa proti Nemčiji brez sodelovanja Anglije, pač pa ji stoji zvesto na strani Belgija, medtem ko vodi Italija svojo staro politiko »svetega egoizma« in se je formalno postavila na stran Francije, ne sodeluje pa pri nadaljnjem zasedanju nemškega ozemlja. Naša država in tudi ostali dve državi male antante stojijo na strani Francije, ker je v njih interesu, da se Nemčija ne oslobodi vojnoodškodninskih obveznosti.

Narodno gospodarstvo.

Gospodarska svoboda.

Ko je zmagala naša jugoslovenska ideja, tedaj smo mislili, da smo v svoji radosti, da bomo še dolgo vrsto let odvisni in izkoriščani od tujega kapitala. Velikansko nacionalno premoženje, ki leži v naših rudnikih in v naši porajajoči se industriji, se nahaja še vedno v rokah raznih inozemskih akcijskih družb, ki favorizirajo pri nastavljenem osobju z znano predvojno taktiko, temne, naši državi sovražne elemente. Naše nacionalno premoženje se, torej, izrablja v nereelne spekulacije, naša valuta se devalvira v škodo države same.

Naša država je bogata velikanskih naravnih zakladov, treba jih je le znati pravilno izkoriščati, investirati svoje moči v moderne produk. naprave. Slovenski premogokopi so v švabskih rokah; Bosna počiva ker država ne more dati dovolj investicijskega kredita, koliko izsledenih skladov je še tam nedotaknjenih? V Srbiji se zadovoljuje država z delnim participiranjem pri tujem kapitalu. Bogati produkti se izvažajo in dinar pada. D. F.

Kulturni pregled.

Nacionalci! Veliki narodni almanah »Jugoslavija« spojen s kalendarom izdanje Saveza Dobrovoljaca u Zagrebu je narodna knjiga koja uvijek ima svoju veliku vrijednost i treba svaka nacionalna kuća da je ima. Almanah »Jugoslavija« velik je 320 strana sa najznačajnijim slikama iz naših borbi za oslobodjenje i sa umetničkim crtežima. Kod nas danas i pre više se proda tuđe i nepotrebne literature, zato je naša dužnost da pomognemo svoje narodne i dobre knjige. Cena po komadu ovoj najboljoj narodnoj knjizi je 20 d'nara, a knjižari imaju popust. Narudžbe prima Savez Jugoslovenskih Dobrovoljaca u Zagrebu.

»Na Golgoti« od Vase Bjegovića. To je krasna zbirka rodoljubnih pesama našeg druga i narodnog mučenika, koji u toj knjizi piše »krvavu i živu stranicu svoje lične, ali u isto vreme nacionalne istorije oslobodilačkog stradanja«. Sve pesme odišu nacionalističkim duhom, koji nas čeliči i hrabri, te pesme našem duhu daju vere u pobeđu, a našim mišicama snage za borbu. Knjiga je posvećena našem Viteškom Kralju, te je vrlo ukusno opremljena. Knjiga je štampana ćirilicom, a zapada 10 Din. od koje svote 20% ide u korist Or. ju. na.; naručuje kod »Islamske Štamparije« u Sarajevu. Ovu lepu knjigu najtoplije preporučamo svim nacionalistima.

ZRNA.

ESELESTRANKA je dobila strogi ukor iz Rima. Vzrok namreč leži v adresi volilnega proglasa.

Eseles je svoj proglas adresirala vsem Hrvatim in Slovencem.

To seveda na noben način ne ugaja Rimu.

Po želji Rima bi morao biti volilni proglas eseles adresiran — vsem katoličanom!

Pravijo, da se je dr. Korošec opravičil Rimu z izjavu, da se je to — pomotoma zgodilo.

—oJ—

Liubljanska kronika.

Izključen iz Or. ju. na. Gosp. Ferdo Švelc je z odlokom zadnje seje Obl. Odb. Or. ju. na. izključen iz Organizacije.

Naradi na Or. ju. na. Od vseh strani posebno po časopisju se množilo napadi na Orjuno. Nas to veseli, ker je znak, da se nas je pričelo upoštevati. Drugo pa je dejstvo, da se nam očita, da naši člani bodisi v pljanem bodisi v treznem stanju izzivajo kravale spoloh, da se ne obnašajo tako kakor to pristoji organizaciji kot je naša. Mi smo stvar raziskovali in prišli do zaključka, da je prišlo v zadnjem času večkrat med našimi člani in pa različnimi individui do spopada. Ustanovili pa smo tudi, da so bili naši člani izivani in zasramovani nakar so tudi reagirali. Ustanovili smo dalje, da različni individui, kateri niso člani organizacije, izzivajo kravale in se izdajajo za člane Orjune. Dalje smo ustanovili, da se to vrši sistematično, da bi se tako ubilo ugled Orjune. Mi smo dali našim članom stroga navodila, obenem pa smo tudi naprosili policijo, da brez pardona postopa in upamo, da bomo različnim izzivcem uknili poslovanje. — Oblastni odbor Or. ju. na.

Razne vesti.

Smrt čestitog nacionaliste. Pišu nam iz Splita: U badnjoj noći poginuo je u Splitu od razbojničke ruke mladi zadarski nacionalista Mate Gjidera. Zločinci, koje je naš neprežaljeni Gjidera pozvao na poštivanje narodnih svetinja, danas su u rukama policije. Zakon će im najpre suditi; a onda ih čeka kazna Orjune. — Sprovod je bio veličanstven izraz saučesća nacionalnog Splita. Cela naša organizacija, Sokol, činovništvo i ostalo građanstvo, sa dubokom tugom, izraženom u nepreglednoj povorci ispratilo ga je na večni počinak. — Pokojniku laka bila ova rođena gruda jugoslovenske zemlje, koju je žarko ljubio za čiju je ljubav pao u jednom zanosu velikih osjećaja. Slava mu i večna mu pamjat!

Iz zdravja se rodi zdravje; mi nacionalisti smo zdravi in naša država mora postati zdrava!

Manufaktura -- Moda -- Konfekcija

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA, Dvorni trg št. 3

v zalogi specijelno angleško i češko sukno, vseh vrst obleke, usnjeni suknjiči, dežni plašči, pelerine, zimniki, raglani etc.

Izdelava oblek v lastnem modernem salonu.

Ako kašljate je edino sredstvo proti prehlajenju

PEKTO

kateri sigurno pomaga

„ADRIJA“

drogerija in foto-manufaktura B. Čvančara, Ljubljana.

Zobna pasta

„Aikadont“

Ustna voda

izdeluje

kosmetični laboratorij

drogerije

A. KANC

Ljubljana, Židovska ul. 1.

TISKARNA MERKUR

TRG.-IND. D. D.

LJUBLJANA, Simon Gregorčičeva ulica (nasproti palače pokrajinske vlade).

Tiskarna se nahaja v novo zgrajeni lastni hiši. Je najmodernije urejena ter opremljena s popolnoma novimi stroji. Tiska in izdaja »Trgovski list«. Priporoča se za tisk vsakovrstnih tiskovin: časopisov, knjig, brošur, trgovskih in uradnih tiskovin, cenikov, lepakov, posetnic, kuvert itd.

Vsa dela se izvršujejo kar najhitreje in po najnižji ceni. Postrežba točna in solidna!

LJUBLJANA
Mestni trg 5

O. BERNATOVIC

Konfekcijska
trgovina